

Datum: 15.6.2018.

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Kvalitetnija zakonska rješenja – pretpostavka za veću transparentnost i odgovornost javnih preduzeća u BiH

(Banja Luka, 15.6.2018.) Agencija za razvoj preduzeća *Eda* iz Banjaluke je održala konferenciju za novinare povodom pripremljenih amandmana na entitetske Zakone o javnim preduzećima kao i pripremljenih smjernica za izradu godišnjih planova poslovanja i izvještaja o poslovanju javnih preduzeća. Amandmani i smjernice su pripremljeni u okviru projekta "Transparentna i odgovorna javna preduzeća u BiH - TAPE", koji finansira Kraljevina Holandija.

Na konferenciji za novinare su učestvovali: Slobodanka Dukić, koordinator projekta "Transparentna i odgovorna javna preduzeća u BiH"; Saša Savičić, šef Odsjeka za pravne poslove u Ministarstvu industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske; Aleksandar Smiljanić, rukovodilac ekonomskog sektora JKP Budućnost Laktaši a.d.; Brankica Radulović, savjetnica za upravljanje i lokalni razvoj i Miloš Šipragić, moderator.

Na konferenciji su predstavljeni amandmani na entitetske Zakone o javnim preduzećima i na uredbe koje regulišu transparentnost finansijskih odnosa između javnih preduzeća, jedinica lokalne samouprave i entiteta (a u Federaciji BiH i kantona), čije usvajanje i primjena bi doprinijeli unapređenju transparentnosti i odgovornosti rada javnih preduzeća.

Slobodanka Dukić, koordinator projekta "Transparentna i odgovorna javna preduzeća u BiH" je istakla: „Na bazi provedene analize pravnog okvira, stvarnog stanja na uzorku od 100 javnih preduzeća u BiH, kao i informacija dobijenih u radu sa 10 operativnih timova partnerskih javnih preduzeća, pripremljeni su amandmani na Zakone o javnim preduzećima u Republici Srpskoj i Federaciji BiH, kako bi se neka pitanja uredila preciznije i kako bi se izbjegli nesporazumi oko toga što bi trebalo objaviti. Amandmanima se, pored ostalog, javnim preduzećima eksplicitno propisuje obaveza otvaranja vlastite internet stranice u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu Zakona i preciznije se definisu finansijske informacije, informacije o organizacionoj strukturi i poslovanju, čije objavljivanje na vlastitoj veb-stranici predstavlja suštinu transparentnosti rada javnih preduzeća. Takođe, amandmanima se predlaže obaveza zapošljavanja u javnim preduzećima putem javnog oglašavanja/konkursa, o čemu bi Vlade oba entiteta trebale da donesu posebne Uredbe. U Zakon se uvodi godišnji plan poslovanja, kao sveprisutan i ključni dokument za poslovanje javnih preduzeća, dok je interna revizija uskladjena sa propisima koji regulišu sistem interne revizije u javnom sektoru u oba entiteta“. „Ove i druge izmjene u Zakonu, uz adekvatan rad organa za nadzor nad primjenom Zakona o javnim preduzećima, doprinijele bi povećanju nivoa transparentnosti i odgovornosti rada javnih preduzeća“, naglasila je Dukićeva.

Kada je riječ o narednim koracima u vezi sa pripremljenim amandmanima, Slobodanka Dukić je pojasnila: „Amandmani, kako ih je usaglasila radna grupa formirana u okviru projekta, će biti dostavljeni nadležnim ministarstvima oba entiteta, kao inicijativa da se pokrene procedura usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim preduzećima u Republici Srpskoj i Federaciji BiH. Zajedno sa ovom inicijativom, biće upućena i inicijativa da vlade oba entiteta donesu Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o transparentnosti finansijskih odnosa jedinica lokalne samouprave i entiteta (u Federaciji BiH i kantona) sa javnim preduzećima. Amandmanima na Uredbe, predlaže se ukidanje cenzusa ukupnog prihoda (250 miliona evra u posljednjoj poslovnoj godini za preduzeća koja posluju u proizvodnom sektoru i 40 miliona evra u posljednje dvije poslovne godine za ostala javna preduzeća), koji ona javna preduzeća koja ostvare ukupan prihod manji od navedenog, oslobađa od obaveze javnog objavljivanja podataka o finansijskim sredstvima koja su im dodijelile jedinice lokalne samouprave, entiteti, kantoni u Federaciji BiH ili koja su dobili kao pomoć, subvenciju, otpis potraživanja i sl..“

Saša Savičić, šef Odsjeka za pravne poslove u Ministarstvu industrije, energetike i rудarstva Republike Srpske je rekao: „Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske je nadležno za obradu Zakona o javnim preduzećima i mi smo u našem srednjoročnom planu rada za naredne tri godine uvrstili izmjene i dopune Zakona o javnim preduzećima kao jednu od aktivnosti na kojoj ćemo raditi. Projekat je vrlo dobro osmišljen i odlično vođen i došao je do dobrih rezultata, čemu smo i mi doprinijeli našim radom i sugestijama. Prednacrt izmjena i dopuna Zakona o javnim preduzećima targetira tri bitne stvari koje smo i mi identifikovali kao važne za unapređenje rada javnih preduzeća u Republici Srpskoj, a to su: transparentnost svih informacija o radu javnih preduzeća, transparentnost procesa zapošljavanja i odgovornost za rezultate rada javnih preduzeća koja počiva na upravi.“ „Očekujemo zvaničnu inicijativu i onda ćemo u skladu sa našim planom u najskorije vrijeme staviti ovo na dnevni red Vlade i Narodne skupštine Republike Srpske“, naglasio je Savičić.

Brankica Radulović, savjetnica za upravljanje i lokalni razvoj iz Agencije za razvoj preduzeća Eda iz Banjaluke je rekla: „U okviru projekta, sa ciljem ostvarenja većeg nivoa transparentnosti i odgovornosti javnih preduzeća, pripremljene su smjernice za izradu godišnjih planova poslovanja i izvještaja o poslovanju, sa modelima godišnjeg plana i izvještaja o poslovanju javnih preduzeća. Smjernice su pripremljene na osnovu važećih zakonskih propisa i primjera iz prakse, a njihov koncept je usaglašavan tokom zajedničkih radionica sa predstvincima 10 javnih preduzeća iz BiH. Smjernice daju preporuke za jasnu i jednostavnu strukturu i sadržaj godišnjih planova i izvještaja koji će se javno objavljivati. One treba da usmjere javna preduzeća kako da urade godišnje planove i izvještaje i da pri tome zadovolje principe transparentnosti i odgovornosti, kao i važeće zakone, računovodstvene standarde i druga relevantna pravna akta. Pored smjernica, pripremljeni su i modeli planova i izvještaja o poslovanju sa preciziranim sadržajem.“

Aleksandar Smiljanić, rukovodilac ekonomskog sektora JKP Budućnost Laktaši a.d. je naglasio: „Timski rad između nevladinog sektora, javnih preduzeća i ministarstva je urođio plodom tako da je postignut dogovor o sadržaju i strukturi planova i izvještaja javnih preduzeća. Kada korisnik, odnosno građanin otvorí plan ili izvještaj koji je pripremljen po datim modelima, on može dobiti sve važne informacije o poslovanju javnog preduzeća, a posebno je dobro to što je značajan dio planova i izvještaja u formi grafikona i tabela koji su lako razumljivi prosječnom korisniku, odnosno građaninu. Za nas je ovo veliki napredak i olakšica, jer su nam date smjernice i modeli kako da pripremamo planove i izvještaje u narednom periodu. Mislim da je ovo važno i za građane, jer će objavljinjem ovih dokumenata, oni moći da vide u kom pravcu se razvijaju javna preduzeća iz njihovih lokalnih zajednica.“

Amandmani na propise su pripremljeni uz podršku i aktivno učešće radne grupe koju čine predstavnici javnih preduzeća u BiH, ministarstava na entetskom i kantonalm nivou, te gradske i entetske/parlamentarne skupštine, dok su smjernice sa modelima plana poslovanja i izvještaja o poslovanju pripremljeni uz podršku operativnih timova 10 javnih preduzeća BiH. Projekat „Transparentna i odgovorna javna preduzeća u BiH“ finansira Kraljevina Holandija.

Smjernice za izradu godišnjih planova i izvještaja o poslovanju za korisnike usluga se mogu preuzeti ovdje: <https://bit.ly/2Klxm2L>.

Model strukture godišnjeg izvještaja o poslovanju javnog preduzeća se može preuzeti ovdje: <https://bit.ly/2Kpcscx>.

Model strukture godišnjeg plana poslovanja javnog preduzeća se može preuzeti ovdje: <https://bit.ly/2tOHW1s>.

O projektu "Transparentna i odgovorna javna preduzeća u BiH"

Agencija za razvoj preduzeća *Eda*, Banjaluka kao vodeći partner i *Transparency International BiH* implementiraju projekat *Transparentna i odgovorna javna preduzeća u Bosni i Hercegovini – TAPE*. Opšti cilj projekta je poboljšanje transparentnosti i odgovornosti javnog sektora u BiH, kao i stvaranje pretpostavki za praćenje učinka javnih preduzeća BiH. Specifični cilj projekta je razvoj, promocija i iniciranje promjena u propisima o javnim preduzećima u cilju povećanja transparentnosti planiranih i realizovanih aktivnosti. Projekat finansira Kraljevina Holandija.

